

VASILE POPA HOMICEANU

Luminile Răului

Cronici din Cetatea Lumii

(Tratat de comedie rurală, III)

LIMES
2020

ale somnului. La capul Arhanghelului slujbașii buimaci au descoperit tomuri întregi de vorbărie goală, textele apocrife ale unor biblii revendicate de hoți, filosofii sociale și utopii marginale, și, acolo, unde nimeni nu se aștepta, în pulpana morții, chiar biciul lui Dumnezeu. Numai Sile Guțui adnota cu un creion chimic ordinele lui seci și sudalma: Arhanghelul mă-ti, Pandurule! Cît suferise acest om pentru dreptate.

– Dar murise și altădată, cum e posibil să mai fie în viață? se răvăși Licadon.

– Numai un om ca el poate muri de o mie de ori, îi răspunse Aristița.

Mai pe urmă, au apărut cititorii în stele care au cercetat în adâncime viziunea lui, dar nimeni nu putea spune dacă grupul condus de regele Creon recita din evangheliile sau anunța profeția Oracolului din Delphi despre moartea aproapelui. Cu adevărat acest om dispăruse din orizontul cunoașterii, constată Licadon, învîrtind peste noapte biciușca pe deasupra capului, în timp ce Aristița scormonea prin arhivele somnului, descoperind hîrțiile care puneau în faptă execuția sa sumară. Se afla în fața plutonului de execuție, cu fața la zid, iar *el*, mărețul Arhanghel, plîngea la picioarele sale, și se ruga: ai să mă ierți, vreodată, femeie! Lumina delira pe chipul ei, vituperînd iluziile deșarte ale sufletelor care înotau de la un mal la altul al Styxului, pentru a pune stăpînire pe destinele bîntuitorilor.

CUPRINS

Capitol I: Subtile inițieri.....	5
Capitol II: Congresul și alte porniri.....	29
Capitol III: Lumina.....	55
Capitol IV: Heraldica	70
Capitol V: Ziua Calului.....	85
Capitol VI: Războiul femeilor/ hostis publicus.....	125
Capitol VII.....	141
Capitol VIII	161
Capitol IX: Întunericul	179
Capitol X	202
Capitol XI: Heirupismul de clasă	221
Capitol XII.....	242
Capitol XIII	258
Capitol final.....	273

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

POPA HOMICEANU, VASILE

Luminile răului. Cronici din Cetatea Lumii (Tratat de comedie rurală, III) / Vasile Popa Homiceanu. - Florești : Limes, 2014-
vol.

ISBN 978-973-726-859-4

Vol. 3. - 2020. - ISBN 978-606-799-364-6

821.135.1

© Vasile Popa Homiceanu

© Editura Limes, pentru prezenta ediție

Str. Castanilor, 3

407280 Florești – Cluj

Tel./fax: 0264/544109; 0723/194022

Email: edituralimes@yahoo.com

www.edituralimes.ro

CAPITOL I

Subtile inițieri

Anticipînd stupoarea vremurilor ce vor veni, Arhanghelul și-a scris *Manifestul* în cele șapte zile lucrătoare de la facerea lumii. Așezat sub pala aceluia vînt roșcat care anima aripile timpului pe sub poala pădurii Turtelei, ordonă *urmărilor* săi construcția a două turle de alabastru, în Ceri, sub sălciile veșnice, sfidînd cerul liber și sărbătoarea Vedeniei de la Grotele Vulpilor. În timpul construcției se auzeau focuri de pușcă, galopuri de cal și chiote de feroce bucurie. Cei din sat știau, după cum suna goarna, că în noaptea asta va mai cădea un cap, se va mai închide o ușă, va adormi definitiv un copil, un moș va fi ridicat din somn și deferit justiției proletare pentru un delict ambiguu. Cele două turle se înălțau semețe, dar nimeni nu putea realiza dacă acel edificiu va fi terminat înaintea Congresului. În fond, construcția seamănă mai mult cu o moscheie decît cu o biserică, gîndeau oamenii din sat, la trecerea camioanelor încărcate cu materiale de construcții către Rîpa Albă. La ordinul lui, cărămida lăsată ca amintire de sat pentru construcția bisericii fusese ridicată de niște haidăi din Bîrgoava, încărcată în camioanele Colectivului și transportată sub poala pădurii Turtelei. Toți știau acum, după plecarea Comisiei de Împroprietărire că numai el fusese dotat de luceferi cu vocația marilor edificări socialiste, proiecte mărețe izvorîte din memoria sa și potențate cu izul învățăturilor căpătate la Școala de Partid din Pașcani. În toate vibra imaginea ei, a tovarăsei Sisica Filip, singura femeie capabilă să schimbe lumea, și pe care o iubise ca pe o mamă adevărată. Guzanul cel Bătrîn, descris de către Licadon, fiul Aristiței, ca singura persoană cu cap din acest sat, își negase nepotul cu înverșunare, cînd a pășit pe sub poala Șipotelui, și-a tras dungă neagră peste cîmpuri. Arhanghelul fiind ales de iele, ca fecior al lui Ștefan a Casandrei, și nu drept copilul din flori al lui Filip, făcut cu Marița din Aremoaia, cum se zvonea în cercurile de la Schit, de aceea bătrînul

strigă răspicat în pronaos, după ce fiul său, numitul Sile Băserica, fusese ridicat și dat dispărut în legendele locului ca dușman al poporului:

— ... nicidecum nu vom ridica biserica cea nouă, fraților, comuniștii ne-au luat-o cu hapca! fapt pentru care a primit din partea tinerilor înrolați în armata revoluției cele mai cumplite dozoane.

Mulți știau că Arhanghelul își băgase coada la arestarea lui Băserica, vărul său, mai înainte ca Demistofeles să obțină semnăturile lui, la încheierea Odiosului Contract de la Pașcani. Cei din Cotul lui Palașca ziceau că de la acele cuvinte neroade i s-ar fi tras bătrînului moartea, dar bolile, în vremea aceea, păreau niște năluciri izvodite din minți mincinoase, nicidecum niște dereglări ale organismului, condiționate de factori nocivi, cum se pronunța la ședințele de terapie ocupațională doctorul Stein. Deși dispărut în istorie, acest Asclepios al comunismului magic, (cum îl dezmierda Doamna Vetruvia, învățătoarea fără normă a școlii, și nora bătrînului Chiric), la dispensarul de la Șură, loc de handramalic și vindecări comunarde, acest om oferea celor din sat pachete medicale cu iz mitologic de care se bucurau bătrînele din Huci, femeile gravide și copiii născuți de ziua a șaptea. Nimeni nu-l văzuse vreodată pe *doctor*, dar prezența lui era vie în conștiința poporului homicienian, de aceea Pliurda lui Chiric îl chitea, către seară, alergînd pe spinarea unui armăsar, alături de doamna Vetruvia, către Vălenii Doamnei.

Cei din Huci se mirau de puterea Conducătorului, promovată în această teribilă demnitate încă de pe băncile Școlii de Partid, pentru că el începuse să impună ordinea printre stolurile de prepelițe sălbatice și nagîții obraznici care proferau diverse onomatopoeie la adresa legiuitorilor. De cum păși la Poarta Țărnii, la întoarcerea de la Pașcani, nici tu cîntece, nici osanale închinat Partidului, de aceea a ordonat stîrpirea cîntătoarelor din Vatra Iazului și din Luncă, dar vînătorii ploconiți lui au fost surprinși de bogăția lirismului comic la aceste păsări și le-au lăsat să piară pe limba lor. Ostenit de mirajul facerii lucrurilor, cobora către Siliște, cu calul neliniștii sale în spume, indiferent la glasurile nagîților și codobaturilor, ca să vadă cu ochii lui gloata asta de țărani căznindu-se să ridice domul central și minaretele edificiului antic. El însuși, se vorbea în culisele de la Schit, dimpreună cu turcul Yusuf din Alexandria, proiectase cele șase minarete în miniatură, balcoanele

jucăușe, dar și arhitectura fațadelor (severe și unghiulare) care se ridicau pînă la domurile acoperite cu draniță. Nimeni nu realiza ca acesta va fi locul de închinăciune al celor veniți din orizontul răsăritului, tocmai de la Moscova și Irkutsk, dar și al micilor meșteșugari autohtoni, care se bucurau de tăria filosofiei marxiste.

Semnele îmbătrînirii se citeau pe chipul lui înăsprit de suferință, dar era încă viu și scormonea în Idee. Muncitorii alergau prin Vadul lui Leiba, ciopleau piatra, măsurau cu piciorul lungimea, cu ochii înălțimea, pînă la asfințitul zilei și, după aceea, ca el să simță mulțumirea. În zilele din urmă, de înaltă revelațiune, și inspirat de rămășițele vremurilor de odinioară, și-a spus că lumea trebuie recreată, aici, în pulberea istoriei, mai întîi din imagini, amintiri, înfățișări și cuvinte și, mai apoi, depozitată într-o deschizătură a minții, unde să aibă acces numai inițiații.

— Azi nu se mai poate trăi într-un întuneric plin de obscurantism și idei retrograde! a strigat, în fața mulțimii dezlănțuite din Ceri.

Atunci au căzut zidurile Cetății lui Gotcu, și toți au aflat că ceea ce ziua se construia, noaptea se prăbușea într-un gol al absurdului. Un asemenea edificiu era impropriu bigotismului de clasă și gîndirii mitozofice cu care fuseseră dotați acești oameni încă din vremea lui Căciun Belcescu, Întemeietorul acestui sat. Nimeni nu-l auzi, fiecare gîndea în felul lui și vedea lucrurile după cum bătea vîntul. După retorica discursului pomădat cu eufemisme, s-a retras în aiurarea sălciiilor de la Teiul Sfînt, a scormonit în cenușă, și-a descoperit rămășițele aiuritoare din urma arderilor de tot. Nici un detaliu nu-i amintea că voința lui fusese sfărîmată, nu, acești oameni, de la care primise viață și învățătură, nu vor fi niciodată păgîni, și nu se vor închina vreunui pașă. Cu toată dîrzenia, scoase din tolbă tăblița de ardezie și stiletul, scuipe în palme și se apucă de scris. Mai tîrziu, Licadon, fiul Aristiței (această femeie definită de Sile Guțui, cumnatul său, ca starostea satului), în lucrarea de dizertație de la Universitate, ridică vîlul de peste minunata lui operă și arată comisiei cum marele său înaintaș dezvăluise, în pagini gentilice, giumbușlucurile primilor saltimbanci sosiți în sat cu trupa lui Manicatide, înghițitorii de săbii, îmblînzitorii de fiare și dansatoarele zorilor îndoliate de moartea lui Dionisos, cu două sute de ani mai înainte.

Viu însă, sub pala vântului de seară, comemoră, visînd la marile proiecte, cu tot alaiul de la Handramalic (cea mai veche și autoritară instituție a satului), zările inițiale și embrionul planetei în arealul aceluși proletariat aflat în derivă. Și se scîrbi de năravurile și pornirile zbuciumate ale femeilor din Cotul lui Căiță (care, n.n., îl slujiseră pe acel netrebnic numit Jidănașu', exponent al regimului de tristă amintire, un calic de care-și ridicase sub Dealul cel Mare, pe drumul Bozienilor, crîsmă și stabiliment pentru curve) și de viclesugurile Aristiței lui Filip, dușmanca familiei lui, care se încăpățîna să reziste loviturilor date de revoluție. Acest popor nu mă merită, gîndi, atrăgînd atenția în ședință ordinară de sub răchițele de la Cortul Roșu, că popii și regizorii vor trebui să facă noi și serioase progrese în dezvoltarea cu putere artistică a trăsăturilor omului nou. Mult prea intense sudalme suportase într-o singură zi de la gloata asta pestriță și neînțelegătoare. Părea ostentiv. Sîrni, mai departe, cu vîrfurile opincii, pulberea fină a visului, și se poticni. Peste tot, în fața lui, risipite oseminte distrase, moșteniri de familie, pumnalul cu mîner alb al lui Burebista, clopoțelul înfrigurărilor de la pagoda lui Jidănașu', o surcică din crucea sfințului Andrei, rădăcini de romaniță și prun, un ciob secular cu însemnele patriei și orizontul închis al Ciocleului, de pe timpul Vedeniei. Examină cu nările dilatate rana vîntului dinspre apus. Tulpina aceluși porumb care-l adusese pe însuși Domnul în sat, mirosea, încă, a tămîie și a duh neprihănit în grădinile lui Andone și Horodincă. Cei doi atleți ai lui Cristos care l-au pogorît pe Domnul din cer și l-au impus oamenilor din Homiceni.

Imboldul creației îl îmboldea pe dinăuntru, daimonul cu coarnezile ascuțite îi devora ombilicul și-i macera fierea înveninată. Un geniu al neliniștii care sîrnea pasiuni îl tortura, acolo, în măruntaie. Învîrți cuțitul pe deasupra capului, trasă cîteva cercuri magice în teritoriul abstract al bunăstării și bunăvoinței noii orînduirii, lovi în tihna cavalerilor apocalipsei bezmetice care duhneau a vin prost, și se încarcă cu noi puteri. Fiece obiect cu care lucra, în descărcarea visului său, devenise fără cusur, liniile văzduhului luau chipul tăcerii, iar sunetele se metamorfozau în năluciri iscoditoare. Se abandonă sieși, în timp ce gloata îl urma. Simțea nevoia să fie singur. Coborî de pe cal, traversă drumul Săfestrelui, intră în curtea casei sale, înghesuită cu fel de fel de lucruri nefolositoare, se instalează sub consola palatului său de mărgean,

din camera cu manuscrise străvechi, și se lansă în cea mai profundă meditație. Era hotărît, va compune textul unei biblii noi, seculare, din care se vor înfrupta neamurile acestea neinstruite.

Din izvodiri lăturalnice, cu arome de circ și revoltă (era gîndul apreciativ al doctorului Stein, la prima lectură a textului) va crea, mai întîi, *lumina*, întruchipare vie a sensului vieții, concept care-și avea izvorul în povestea cu cei doi munți care se băteau veșnic în capete, același doctor urmărind cu urechile ciulite și cu ochii înjecțați, traiectoria multiplei personalități a creatorului. Spre sfîrșitul vieții pacientului său, doctorul își va aminti cum, tristă și îngîndurată, această vedenie orbitoare venea vijelios de la răsărit către Dealul de Mijloc, se oprea cu razele ostentive în căpițele de fin de la Analoage, aprindea un foc mic la care își încălzea aripile de argilă, zbura peste sat, urmărind hărnicia și lenea, virtutea și păcatul celor căzuți în neștiință, și adormea bătută de gînduri, într-un cotlon din aria lui Vasile Isachie Chiric. *Minunata lumină*.

Sucesiuni de imagini ireale și de idei armonizau chipul său cu natura, atingeau realitatea și-i îndeplineau cele mai arzătoare dorinți. Se înfrupta din halucinații, din tăcerea adîncă unde se agăța de absurd, plămădindu-și himerele. Toate, pe atunci, fiind neîmplinite, și toate erau nedeslășite în agregarea lor, materia subzistînd în consistența ineluctabilă a spiritului, iar acesta din urmă în rezistența imuabilă a materiei. A făcut un semn, și un fulger izbucni din senin, și o mare neliniște cuprinse firea omului și gîndul codobaturilor. Lumina inunda lumea cu flăcări fierbinți, totdeauna însoțită de o ideologie curată, care scormonea măruntaiele supușilor săi. Cei din sat au văzut că lumina creată e bună, și au crezut în El, și-l venerau ca pe-un arhangel, închinîndu-i-se. Și pentru că lumina, prin curgerea ei dialectică, începea și se termina la apusul soarelui, Arhangelul și-a zis că va trebui să schimbe ceva în mersul timpului, de aceea a mutat soarele la miezul nopții și luna către inima zilei, creînd o mare confuzie printre cei de La Cucu, din Huciul Bisericii, și din Valea Liului. Sîrni mînia rațelor sure și pitpalacilor din Vatra Iazului, mai apoi ironia sorții printre luceferi.

Descumpăniți de mișcarea haotică a clipelor, cei din sat au ieșit, ca la răzmeriță, la Poarta Țarnii, pentru a-și cere dreptul la intimitate. Lumina penetra cu nerușinare în așternuturi, tocmai cînd aveau chef de dragoste.

– Bezmeticilor, le-a strigat Goangă Nebunu, ne-ați luat și ce-am mai avut, dați-mi-L pe *El* înapoi!

Tinerii comunarzi au râs de acest moș bizar care, se știa, avea păcatele lui. Aristița venise la casa bătrînului, căsătorindu-se cu fiul moșneagului, pe nume Gheorghe, zis și Lupu' lui Laiu, din dorința de a-l cunoaște pe cel numit Goangă Nebunu. Misiune grea. Bătrînul era tăcut, molcom și misterios, se tolănea în ceardac și citea mereu același ziar scris în alfabet runic. Cei din sat îl credeau analfabet, dar Vasile a Laiului se dovedi a cunoaște, la perfecție, limbile germanice străvechi, slavona, și o limbă cu semne guturale și magice, care se vorbea, chipurile, în Orientul Îndepărtat. Învățătorul Chiric a fost copleșit de știința de carte a acestui bătrîn, reușind să insuflă satului potențialul învățaturii socratice. Din toate cele patru colțuri ale timpului, de la miazăzi la miazănoapte, din Lipova la Bahna lui Stan, cei din sat purtau dialoguri filosofice (în cotruțe, în ocnițe, în biserică și la Poarta Țării) combătînd despre bine și rău, virtute și *pathos*, ca semn de rezistență împotriva filosofiei noi aduse în sat de comuniști. Aristița nu reuși să pună mîna niciodată pe acea hîrtie de pergament, care se dovedea cuprinzătoare în conținut precum Biblia și *Mahabharata*. Licadon, însă, copilul zburdalnic și curios, reuși să lectureze, în ascuns, textul sacru, cînd bunicul său se lăsă cotropit de somn și sforăia cumplit, de-au căzut zidurile Moscheii de Alabastru, din visul lui Ion Guțu, străbunicul Arhanghelului și întemeietorul Casei Guzanilor. Doar acest Haple, zis și Goangă, (deoarece era creatorul propriilor minciuni), îl adusesese în sat, după primul război mondial, pe însuși Demistofele, Dracul germanic, decorîndu-l cu însemnele ortodoxiei, într-un moment de revelație. Da, era acel Goethe, savantul, înainte ca lumea să purceadă la comunism. Acest demon, deghizat cînd într-un bărbat falnic, cu ochii de foc, cînd într-o luceferasă ajunsă de cap, era uns cu toate alifiile vieții, fiind adoptat, încă din 19 octombrie 49, de noua conducere a Colectivului din Talpa, ca fiu al Cetății, și nu ca un demon împielit cum și-l imaginase bătrînul Chiric, adus în traista ideologică de Sile Guțui, de prin Siberii, ca exponent al luptei de clasă.

Chiric, mai bătrîn ca Guzanul, în zile și ani, dar și în cumințenie, se înțelegea de minune cu vărul său, Goangă, de aceea citeau împreună manuscrisul hindus și se minunau de profunzimea intelectuală a textului.

Goangă recunoștea că Chiric este, pe drept, creatorul modern al satului, dar că acest om era încarcerat în propria-i viziune și nu avrea frică de Dumnezeu. Cu îndrăzneală, mai înainte de a trece definitiv în orbire, Chiric le șoptise copiilor săi: dragii mei, pe mine să mă ardeți și să aruncați cenușa în cele patru vînturi!, ei vor veni și vă vor supune cu minciuna și deșertăciunea, aserțiune care stîrni o mare confuzie în comunitate și o apreciere sonoră în rîndul comuniștilor, da, acest om, e cu noi, s-a dat la brazdă Chiric, fiți cu băgare de seamă, vom învăța multe de la el, în edificarea omului nou! Au zis ei la *Plenara roșie* desfășurată la Șură (acea instituție luminatoare, creată după război de comuniști), în serile de joi, toate cu lună plină. Chiric, fiind dat dispărut în poveste de către neamurile sale, ar fi negat diversiunea ideologică creată de acești nătîngi ideologi care umblau cu cioace ca să mintă poporul, strigîndu-le:

– Nu aceasta a fost ideea, domnilor!

Spunea Chiric, în timp ce Goangă citea ziarul, povestindu-i lui Licadon, nepotul său și fiul Aristiței, despre umilințele îndurate în minele de aur ale Apusului, cît fusese prizonier. Și copilul credea, și Aristița rîdea de insolența bătrînului.

Dar ei (a se citi cei patru cavaleri ai apocalipsei bezmetice) citindu-i slăbiciunile și îndoielile bătrîneții, l-au manipulat pe Chiric cu toate sentimentele urii, iar el a semnat donația averii către stat.

– Că așa se scrie istoria, alelei, domnule, spunea.

Avea viziuni, în vremea aceea, dar cineva se ținea de capul lui, și el nu vedea, și nici nu auzea. Adevărul. Arhanghelul s-a dus la el acasă, a intrat tiptil în Șură, s-a așezat pe trepied și l-a sedus cu vorbe microase: bădie Vasile, donează pămîntul la Colectiv și vei locui în acel Cort minunat, ridicat de clasa muncitoare în Ceri, acolo, știi și mata, unde nu e durere nici suspin, ci viață fără de sfîrșit, și nu vei suferi niciodată de foame și frig! Chiric se minună cînd văzu cu mintea Cortul înălțat peste noapte pe aria lui. O așa catedrală nu se mai văzuse nicicînd, de pe vremea lui Moise. Se minuna, turlile de alabastru ridicate sub Turtea, dispăruseră din mintea constructorului, fusese o intenție rușinoasă, neconformă cu realitatea de față. Cortul, ca instituție a imaginarului colectiv, se ridica, alături, printre sălcii și răchiți, prin voință proprie, din nimic, un edificiu suplu, patriotic, unde să încapă tot poporul

homicenian, care să spună povești și să asculte noua liturghie, cîntată la megafoane. Pe atunci, Chiric număra banii pe întuneric cu vârful celor șase degete, și nu-l putea întoarcea nimeni de la gîndul său, numai Vetruvia, soția Învățătorului și nora sa dreaptă, a declarat că bătrînul e nebun și orb de-a binelea, și nu e de luat în seamă! Opinie aspră pentru Goangă care-l apăra pe vărul său de minicunile și vicleniile companionilor. Păreră care-i satisfăcuse pe deplin pe comuniști, pentru că, vîndut lor, bătrînul era un exemplu bun de urmat chiar și pentru încăpățînatul de Guzan, în acele clipe Arhanghelul țintind orizonturile nedefinite cu ochii albaștri, în străfundul cărora mijeja același demon, creat de adunările publice.

Lumina înflorea viforos peste culmile Turtelei, de la o zi la alta aripile de gheață i se topeau, o ploaie zeiască cădea peste cîmpurile însetate, și toate rodeau la un semn al Arhanghelului, pentru că, se știa, el fusese desemnat de partid a fi creatorul Binelui și Preabinelui peste cele Șapte Sate Vechi. Cei din sat credeau că acest tovarăș era în legătura cu *Fiara* și face vrăji, dar ceilalți care deschideau ochii, cu adevărat, pretindeau că **tovarășul** vine din aceeași stirpe germanică, și că e rudă cu Demistofele. Constatatorii noului edificiu din Ceri credeau în lumina creată de Arhanghel și o multiplicau cu fiecare eveniment produs în arealul propagandistic al celor Șapte Sate Vechi. Însăși, tovarășa Sisica Filip, Șefa Școlii din Pașcani, participa cu zel la lecțiile de alfabetizare, de la Șură, pentru a pune în gardă grupul de femei din Huciul Bisericii, că nu e de glumit cu puterea...

După ce-au pus focul la curțile lui Iftimia și Stan și-au declanșat vijelia, autoritățile au încercat să ascundă proporțiile dezastrului, dar lumea s-a liniștit și toți au văzut cum însuși Demistofele conducea cohorta de care și cotigare către Peștera Neagră din vârful Ponorului, fără să ia în seamă protestele vehemente ale slujbașilor aflați încă în serviciul coanei Sofia, patroana spirituală a acestor Cetăți. Alergau după el tot felul de popi, regi, bucătari și amfitrioane ale muncii colectiviste, acompaniați de minunatele găini din rasa Ancona și Gibraltar, de măgarii vetuști și de miei Kalagugur. După ce-au transportat toată noaptea rămășițele dezastrului de la conacul lui Stan și curțile lui Iftimia, vehiculele mînate de vînjoși surugii au oprit la Poarta Țării ca să-și

adape caii. Mirosea a balebă proaspătă și a untură de pește, caii fornăiau nervoși, lovind cu copitele în piatra de rîu, ca să scapere mărunte scînteii de aprins inimile bezmeticilor. Fuseseră ridicate în pădurea de duzi case mari, de pe Beuca, grajduri și uscătoare de prune, beciul, moara cu valțuri și adăpătorea, care funcționau după ceasul stelar din curtea înaltă, pe cînd din balconul care atîrna hîd se vedea, în toată claritatea, orizontul întors al livezilor de meri și caiși care umpleau văile Izvorașului, apa roșie și luminișul din Grochi. Toate s-au făcut scrum. Așa se înfăptuia revoluția. După ce-au dat foc construcțiilor secundare și grajdurilor, fîntîna de la moară începu să miroasă a benzină. Dracu' a aruncat cu petrol în ochiul nopții, strigau cei patru cavaleri ai apocalipsei bezmetice (să ni-i aducem aminte: Ponțiu Pilat, Cărădăieș, Buglea, Puhariu cel Bătrîn) ca să întunece apa, livada și toată circulația spre drumul Bozienilor. Zvonul cucerea mintea tuturor celor trecuți de vîrsta primară, anulîndu-le dorințele și voința, și făcînd din ei niște minuscule păpuși adiacente marelui creator al universului. La un semn, cei din sat au sărit din somnul strămoșilor, au irosit casele celor avuți, și-au ridicat această babilonie, surpînd zidurile orbilor la îndemnurile bîntuitorilor. După spusele lui Ponțiu Pilat, edificiu ridicat într-o noapte, în pădurea din Ceri, a fost botezat Cortul Roșu, dar nimeni nu mai credea în minciunile de tot felul, vedeau cu ochii și nu credeau, auzeau cu urechile și le venea să creadă. Era ca într-o mare mascaradă, unde falsul se împreuna cu mîndria, orbirea cu înșelătoria, și marea minciună cu fastul mascaților.

Era, cu adevărat, timpul *oamenilor de mascaradă*, a recunoscut-o chiar el, în ziua inaugurării Cortului Roșu, în cinismul lui adiacent îngrijorărilor de tot felul... Pe la sfîrșitul războiului, rablăul de Gotcu a coborît din balconul de la curțile lui Iftimia. Vechilul s-a ascuns de pîrjol gonind în patru picioare către pîlnia lui Dionisos, aflată în *latomia del paradiso*, ca să asculte cîntarea apelor Lipovei și urletul lupilor. După ce-au stricat apa din fîntîni, focul s-a dezlănțuit în urma lui, cu flăcări pînă la cer, și el vedea atacul oamenilor din sat, cum fiecare lua cîte ceva în mînă și tare se mîndrea, chiuind și vociferînd: o scîndură, un obiect de veselă, un scaun, candelabrul din camera cu viori și icoana făcătoare de minuni de la Irkutsk, dosită în altarul din capela familiei. Bătrînul a coborît din balcon, a fugit și s-a tupilat pe sub poala pădurii și s-a ascuns

la femeia lui din Cot, bărbatul ei fiind în război, și a stat cât a stat aciuat, ca să treacă primejdia timpului, după care a plecat în satul său, Hlăpești, unde a murit de holeră. Neamurile lui n-aveau ce-i da de pomană când a murit, l-au învelit cu ziare și l-au dus cu o cotigă trasă de-un catfir la cimitir, iar acolo îl aștepta acel Demistofele, descris de Marx ca părintele revoluției, acum deghizat în părintele Onoriu. Mortul l-a privit în ochi și i-a zis: ești lacom, părinte, dar popa s-a prefăcut că nu-l aude, ci-și ascunse cornițele și codița bîrligată, și nu-i răspunse, de frica urmărilor care se pitulau deghizați printre arbuștii din curtea bisericii, și mai apoi în oameni, desfășurînd *pînda*, ci-i citea mai departe din gândurile lui amortite, pomenindu-i de greșelile pe care le-a făcut în viață. Părintele îi aduse aminte de violuri și tîlhării și alte năzbtii pe care le făptuise acest om. Nedumerite, neamurile l-au aruncat în groapa unde colcăiau șerpilor și n-au plîns, ci l-au acoperit cu pămînt, făcîndu-l pe Demistofele să exlame grele cuvinte:

– Bine că s-a dus, și-am scăpat de dracu'!

Toate se învălmășeau în capul părintelui Onoriu, știind că venise ceasul când va fi ridicat și deferit justiției proletare pentru că nu citise ceea ce era de citit, ci un text necenzurat din Evangheliile Apocrifice, ca să se dea la afaceri cu acel nemernic de Gotcu, vechil la Stan și Iftimia și de cinci ori jandarm și staroste în Homiceni. Nu știa, însă, că demonul se afla acolo, la capul mortului, și-l aștepta, cu o mașină neagră, blindată și garnisită cu *Carta Principiilor*, compusă de Arhanghel și editată într-o mie de exemplare, *in-folio*, de comuniști, și că va fi dus unde-a întărcat mutu' iapa, ca să descopere, el însuși, prin lecturi paralele, că societatea l-a făcut pe om un *zoon politikon*, iar moartea animal metafizic.

Apoi, liniștit, după dispariția lui Gotcu, se închise în sine și începu să viseze. Își îndeplinise misiunea, răul cel vechi fusese lichidat. Părintele Onoriu, și el, fusese o piaiță tristă în traista lui Demistofele. După evenimentele care anticipau lucrările Congresului, Arhanghelul preluă acele bunuri filosofice ale umanității care au premers redactării *Manifestului*, de la bețișoarele lui Licadon, fiul Aristiței, sculptate în albia drumului, după ploaie, la cuneiformele de pe săgețile din Ugarit, trecînd prin simplificarea conceptuală siriano-feniciană la sistemul complex al unei scrieri figurative, sensul de citire fiind mai înfii de la stînga la

dreapta, apoi, după cum s-a produs alfabetizarea celor treisprezece femei din Huci, după sensul pornirii vîntului, de la răsărit la miazănoapte, în toată tevatura urmărilor. După ani și ani, nimeni nu amintește aici de latina golașă și nici de superbe desene rupestre de la Lilitu. De unde s-a inspirat în capitolul despre lupta de clasă. Elevii din clasele mari îl vor sili să se recunoască învins, după ce făcu cunoștință cu acea entitate barbară, asociată cu furtuna, deșertul, visele negre și moartea copiilor. Atît de puternică a fost pentru cunoașterea sa *creatura venită de aiurea* încît nu l-a putut combate decît printr-un compromis groaznic, anume invocîndu-l pe regele demonilor, Belial. Lenin l-a sprijinit în demersul reconstrucției noii civilizații evocîndu-l în cartea *Cito delati!* drept conducătorul celor o mie de demoni (în satul lui) el fiind creat imediat după Lucifer. Cei necircumscriși, după natura lucrurilor, fiind numiți *fiii* acestui monstru.

Arhanghelul preluă aceste idei descoperind că societatea e scindată în două fracții, una bună, denumită *fiii legii*, și una rea numită *fiii lui Belial*. De care parte se afla, nu știa, dar l-a silit pe părintele Onoriu să lectureze la nesfîrșit textele compuse de clasicii marxismului, și să sape canalul dintre Silistra și Marea Neagră, în timp optim, ca să nu decedeze tocmai de Crăciun, pentru că idolii noi orînduiri nu prea aveau vreme de pigulit cuvintele, fiind ocupați cu revoluția. După ce înăbuși rebeliunea universalilor și-i împușcă în poarta cimitirului catolic pe cei 12 răzvrățiți, în frunte cu Gheorghe Darie, cumnatul lui Goangă, în urma rebeliunii de la Bîrgăoani, Arhanghelul a dat ordin să nu rămînă urme, s-a retras din nou în umbra Perilor lui Chiric și a scris primul capitol al *Cartei!* Ce strălucire aveau ochii lui, ce mîndrețe! Scria, compunea, arta lui politică se desăvîrșea de la sine. El fiind autorul acelei fraze arhicunoscută în toată lumea: *O stafie umblă prin Europa – stafia comunismului!*

Cu calul de căpăstru, își reluă obișnuita plimbare la movila care acoperea vechiul turn al Vedeniei, construit prin magie proprie de Andone și Horodincă, pentru a da glas Domnului. Cercetă cu ochii minții ruinele proaspete, erau atît de aproape și miroseau a rit rou, răscolii cu vîrfurile pantofului mormanele de praf și cenușă fumegîndă și se veseli, alungîndu-l din gînd pe Cuciunea, bătrînul care-i exploatase munca timp de 17 ani, încheiați, și pe buiaca de fiică-sa care-l provocase la amintiri